

ΣΤΟΝ ΔΡΟΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΠΕΓΧΑΓΗ (Δεκέμβριος 2009)

Συγγραφέας: ΗΛΙΑΣ ΕΥΘΥΜΙΟΠΟΥΛΟΣ

Τα αμέσως επόμενα χρόνια, αρκετές εκατοντάδες εκατ. ευρώ πρόκειται να εισρεύσουν στα κοινοτικά και τα εθνικά ταμεία από το λεγόμενο «εμπόριο εκπομπών». Πρόκειται για χρήματα που θα προκύψουν από τον πλειστηριασμό των δικαιωμάτων που έχουν παραχωρηθεί στα κράτη-μέλη και από το «αποθεματικό των νεοεισερχομένων μονάδων» στο σύστημα. Οι εν λόγω πόροι θα πρέπει να διοχετευθούν κατά προτεραιότητα σε έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και σε δράσεις εξοικονόμησης, μεταξύ αυτών και στις μεταφορές και τα κτίρια. Για τον τομέα των κτιρίων υπάρχει επιπλέον η υποχρέωση να διοχετευθούν κονδύλια της τάξεως του 4% από τα διαρθρωτικά ταμεία (ΕΣΠΑ) σε συνδυασμό με τη νέα οδηγία για την ενεργειακή αποδοτικότητα...

Από την άλλη μεριά, η Επιτροπή έχει αποφασίσει να στηρίξει τον τομέα της ενέργειας με ισχυρές επιδοτήσεις, κυρίως σε τεχνολογίες που δεν έχουν την ωριμότητα για να μπουν με ανταγωνιστικούς όρους στην αγορά ή τεχνολογίες που παρουσιάζουν αυξημένο επενδυτικό ρίσκο, όπως είναι για παράδειγμα το υδρογόνο, οι κυψέλες καυσίμου και τα δίκτυα. Σημειωτέον ότι τα χαρακτηριστικά των δικτύων, ιδιαίτερα στα νησιά, παίζουν καθοριστικό ρόλο στη διείσδυση των ΑΠΕ αλλά και στην εξασφάλιση της ποιότητας του παραγόμενου ηλεκτρισμού. Τα λεγόμενα ευφυή δίκτυα, τα καταμεμημένα μικρο-συστήματα και η διαχείριση της ζήτησης, είναι προϋπόθεση για τη μετάβαση στην εποχή της «πράσινης ενέργειας». Η απόφαση αυτή της Επιτροπής συναρτάται με τη στρατηγικού τύπου διαπίστωση ότι οι νέες ενεργειακές τεχνολογίες μπορούν να είναι το όχημα για την οικονομική ανάκαμψη και την έξοδο από την κρίση. Ήδη, το «πρόγραμμα ανασυγκρότησης» έχει προσανατολίσει ένα πρώτο πακέτο ενισχύσεων της τάξεως των 500 εκατ. εκατ. στη διασφάλιση της βιωσιμότητας των θαλάσσιων αιολικών πάρκων, αλλά αυτό είναι μόνο η αρχή. Οι «Έξυπνες Πόλεις» είναι το αμέσως επόμενο πρόγραμμα με 11 δισ. για την επόμενη δεκαετία. Η Ελλάδα είναι βέβαια για μια ακόμη φορά απύσχα από το μοίρασμα, πράγμα που σημαίνει είτε ότι δεν υπάρχει ωριμότητα, είτε ότι απλώς δεν το πήραμε

χαμπάρι. Μάλιστα, σε μια πρόσφατη Ανακοίνωση της Επιτροπής (519/ 7.10.2009) διατυπώνεται η άποψη ότι οι αγορές και οι ενεργειακές επιχειρήσεις δεν θα μπορέσουν, με δική τους μόνο πρωτοβουλία, να πυροδοτήσουν τις απαιτούμενες καινοτόμες τεχνολογικές εξελίξεις και μάλιστα εντός επαρκώς μικρών χρονικών περιθωρίων ώστε να επιτευχθούν οι ενεργειακοί και κλιματικοί στόχοι της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο ρόλος επομένως του δημόσιου τομέα και οι συμπράξεις δημόσιου- ιδιωτικού (ΣΔΙΤ) αποτελούν, πάντα κατά το κείμενο της Επιτροπής, τη μόνη αξιόπιστη οδό για την εκπλήρωση των στόχων που έχουν καθοριστεί.

Παρομοίως διαπιστώνεται ότι ούτε τα κράτη-μέλη θα προθυμοποιηθούν ή θα είναι ικανά από μόνα τους να επιταχύνουν την τεχνολογική εξέλιξη όσο χρειάζεται και σε μεγάλο εύρος. Το Ευρωπαϊκό Στρατηγικό Σχέδιο Ενεργειακών Τεχνολογιών (σχέδιο ΣΕΤ) αποτελεί την απάντηση της Ε.Ε. στην πρόκληση που συνιστά η επιτάχυνση της ανάπτυξης των τεχνολογιών χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, η οποία τελικά αποβλέπει στην ευρεία υιοθέτησή τους από την αγορά. Με την έννοια αυτή, προκύπτει φυσιολογικά το συμπέρασμα ότι τα σχέδια σταθερότητας, οι προσπάθειες δηλαδή μείωσης των ελλειμμάτων, δεν πρέπει επ' ουδενί να αφαιρέσουν πόρους απ' τις δημόσιες δαπάνες που προορίζονται είτε για τη δημιουργία υποδομών, είτε για την αιμοδοσία επιχειρηματικών σχεδίων σε καινοτόμες και παραγωγικές επενδύσεις, μεταξύ των οποίων και οι φιλικές προς το περιβάλλον ενεργειακές.

Το συμπέρασμα για τη νέα κυβέρνηση είναι ότι καλές οι διακηρύξεις προθέσεων για τη δραματική μείωση των εκπομπών, γιατί δημιουργούν κλίμα ευφορίας και αισιοδοξίας, κυρίως μεταξύ των πολιτών και των μη κυβερνητικών οργανώσεων. Ο δρόμος όμως προς την Κοπεγχάγη, όπου συνέρχεται η Σύνοδος για το Κλίμα στις 7 του μηνός, περνά μέσα από τις συμπληγάδες της συγκυρίας, που θέλει την Ελλάδα ουραγό στο ταχέως εξελισσόμενο τεχνολογικό γίγνεσθαι. Οι πολιτικές για την ενδογενή πράσινη ανάπτυξη δεν θα κριθούν βεβαίως ούτε στα πεδία των διπλωματικών διαπραγματεύσεων, μια και η Ελλάδα μικρό ρόλο έχει να διαδραματίσει στη διεκυστίνδα των διηπειρωτικών ανταγωνισμών. Θα κριθούν από την ίδια την πραγματικότητα, που εν τέλει δεν φαλκιδεύεται από την αλχημεία των αριθμών.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ», 4 Δεκεμβρίου 2009, σ. 6.

Νόμος και Φύση

Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη
<https://nomosphysics.org.gr>
